

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

VIII. Illvstrissimo Principi Et Domino D. Ioachim Brandenburgensium
Marchioni, &c. Ioannes Trithemius abbas sancti Iacobi in suburbio ciuitatis
Herbipolensis, quondam vero Spanhemensis, felicitatem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

SI HERBIPOLENSIS IOACHIM
sonialium in Noucastro. 4. S.
 cer, animum nostrum ad resignationem
 duximus utendum, hoc solum in prima
 us Octobris, possessionem abbatis S. Jaco-
 maiore nos cum pace victuros speramus
 literas dedimus ad Conuentum in Span-
 imus, & resignasse propterea Spanhem-
 erre illas, & operam dare, quatenus viderem
 entem. Quocirca nobis videretur uolentem
 osti monus tetro abbati, à quo hinc
 omnia responsa, Mogunciam premole-
 ndum, ne iniquitas praeualcat impiorum
 e, quantum in te est providere videlicet
 conueniens & utilis praeficitur, sicut in
 odum illi duo, Prior Melantius, & Prio-
 helant ad abbatiam, quorum & vitam no-
 ni inutilis monasterio, sed nocuus quocir-
 is grauem susceperimus iniuriam à nobis
 is omne bonum, eius amore qui in sancto
 umniantibus vos, benefacite huius qui in nobis
 ste & sine causa persecuti sunt, nocentes
 us nec secundum scientiam, sed amantiss-
 pro nobis. Herbipoli, vltima die mensis

E PRINCIPI, FRIDERICO DVCI
*monasterii sancti Jacobi in ciuitate
 si S.*
 denburgensi, Conradus Marianus doctor
 enricus quoque de Bunanue miles opo-
 licauit. Ambo in vnam retulere lectio-
 deret historiam de gestis Saxonum, quon-
 uentus non compleuit. Animus quidem
 is obedire mandatis, sed variis occupati-
 sfacere & tuis desideriis & meis vocatione
 quietem assecutus Spanhemensis ad
 er viuo ex more philosophus sancti Iacobi
 s, & quietudinis oportunitate magis ma-
 e celsitudini gratum possum exhibere ob-
 multis dignum te laude principem con-
 a maximarumque rerum scientia & in vi-
 o modaueram olim memorato Hispano
 oraret fracto, quaedam volumina quae
 tituenda: ille autem nihil suo amore col-
 fratrem relinquens omnium reuerentis-
 a remansisse feruntur. Quocirca tuam de
 e, vt hec ipsa mea volumina suo munificen-
 us fuero, me tuis rebus totum obligaueris.
 conferuet incolumem, cui me huius
 asterio meo S. Jacobi Herbipolensis &
 anno Christianorum

VII. 106.

IOACHIM DEI GRATIA MARCHIO BRANDEN. PRINCEPS
elector, reuerendo patri Ioan. Tritheimio abbati S.

INGENS nostri amor & beniuolentia erga te pater eruditissime, simul & recens me-
 moria eorum quae nobis pia eruditionis nuper exhibuisti documenta, nos vehementer
 impellunt, vrgent, commouentque, vt crebro tibi scribamus, significantes in primis praesenti
 nostro chirographo felicem & incolumem statum nostrum, & vxoris quoque, filii &
 fratris, atque sororis. Tuae autem paternitati maxime condolemus propter emulorum in-
 iudiam aduersa tibi suscitantium, sicuti ex tuis literis vltimis intelleximus, & nunciij nostri ac-
 cepimus relatione. Confidimus tamen quod & sapientiae tuae consilio, & diuino pariter
 auxilio cuncta humanae prauitatis machinamenta facile superabis. Nimis amara cogno-
 uimus relatione, doctissimum quondam praepceptorem tuum Libanium larcinam depo-
 suisse carnis, & spiritum reddidisse altissimo qui creauit illum, de cuius morte (si tamen
 mortuus est, adhuc enim speramus viuentem) non minus dolemus, quam si quispiam ex
 amicis nostris decessisset charissimis. Praeclaram eruditionem eius, inestimabilem scientiam
 omnium ferme scripturarum, & singularem ingenij subtilitatem in eo semper dileximus
 & mirati sumus. Rogamus autem paternitatem tuam, quatenus si mortuum inuen-
 neris, omnem pro libris ab eo relicti diligentiam impendas, ne in manus deueniant exte-
 rorum, illi maxime quos viles nobis intellexeris. Libenter enim soluemus quicquid de-
 creueris soluendum. **C**eterum amantissime praepceptor te iterum atque iterum quam in-
 stantissime obsecramus, vt redire ad nos circa festum paschalis, aut pentecostes non pigri-
 teris. Est enim nobis quod nosse tua opera in multis necessaria, qua sine detrimento rerum
 nostrarum diu carere non valemus. Tuum super his consilium nobis per hunc nuncium
 nostrum, quem propterea misimus ad te, rescribito. Quod si petitionibus nostris conseris
 (vt plenam de te confidentiam gerimus) significa tempus, & eundem tabellarium
 ad diem destinatum cum sumptibus pro via necessariis remittimus ad te, nec irremunera-
 tus recedes a nobis. Nec te lateat amator vnice nouum praepceptorem quem persuadente
 admisi per omnia bene agere, estq; mihi spes non parua de maiore cum tempore profectu.
 Signauimus autem in schedula his introclusa quaedam volumina, quorum copiam non
 habemus, rogantes vt quamprimum poteris eorum nos lectione reficias. Scire etiam te
 volumus, quod soror nostra domina Ursula contractum cum Duce Magnopolitano ma-
 trimonium in hoc carnis priuio solemnitate nuptiarum hic in Ursulo consum-
 mabit. Iterum te rogamus vt in praemissis omnibus te nobis talem exhibeas, qualem in te
 confidentiam habemus, & semper habebis nos tibi gratificaturos in omnibus. Vale nostri
 memor & amans, & maneat inter nos amicitia dudum contracta inuolabilis. Iterum vale
 semperq; valeto. Ex oppido nostro Tangermunda circa Albim. Anno dominicae natiui-
 tatis millesimo quingentesimo sexto, die vero sancti Burchardi. Et manu nostra propria.

VIII.

40 ILLUSTRISSIMO PRINCIPI ET DOMINO D. IOACHIM BRANDEN-
*burgensium Marchioni, &c. Ioannes Tritheimius abbas sancti Jacobi in suburbio ciuitatis Her-
 bipolensis, quondam vero Spanhemensis, felicitatem.*

INCOLVMITATI tuae tuorumq; Serenissime pietissimeque princeps, iure vehemen-
 ter congaudeo, & plus quam vel praesens dicere, vel scribere absens possum, prosperis re-
 rum tuarum successibus letatus sum. Compassioni vero excellentiae tuae super incommo-
 dis meis gratias ago habeoque immortales, sed & referam si qua oportunitate potero
 vnquam. Spero autem quod inuidiam emulorum consilio tandem sapientis euaserim
 auxiliante Deo. Notum itaque tuae serenitati facimus inuictissime princeps, quod recedens
 a tua celsitudine ad Spanheim non fui reuersus, quoniam & si dux Cynnotorum
 meum videretur optare reditum ad monasterium, tamen quaedam sese interposuerunt ex
 parte infidelium monachorum meorum machinamenta, quibus in tantam sui prouoca-
 tus accediam, quod firma penes me conclusione statui, ad Spanheim deinceps minime re-
 uertendum. Mansi ergo non sine consilio foris apud Serenissimum principem meum
 Philippum Comitem Palatinum, Bauariae ducem, ac principem electorem Budoris men-
 sibus quatuor, quousque tandem reuerendissimus praesul Herbipolensis ad Abbatiam
 sancti Jacobi, quondam Scotorum in suburbio, vocari me fecit, elegit ac confirmauit,
 Xx 2

ad cuius possessionem intraui quintadecima die mensis Octobris anni præsentis. Locus quidem parvus, pauper & modicus est, sed proposito & studiis meis multum conueniens, ubi & mihi & literis ad placitum potero semper esse intentus. Abbatiam itaque Spanheimensem inutilibus plenam occupationibus vnâ cum ingratis monachis amore, patris & quietis dimisi, posteaquam illi præfueram in annum quartum atque vicecesimum. Quod quidem factum non solum me non pœnituit, sed vsque adeo delectat, vt neque etiam cum omnimoda pace illic me vellem remansisse. Mortem Libanii præceptoris mei dulcissimi grauiter ferrem, certo si scirem esse defunctum. Spero enim per Dei misericordiam eum adhuc esse viuentem, & sicuti mihi priore anno pollicitus fuit, ad me in breui esse venturum. Misi ad eum mensē Augusto literas & tuæ Serenitatis & meas, quas an receperit adhuc sum incertus. Operam pro viribus dabo, vt sciam veritatem, & si quidem mortuus est, quod Deus omnipotens auertat, curabo ne penitus à nobis videatur ablati. Reliquit enim preciosa valde opuscula suo ingenio luculento composita, quorum ad nos quanto poterimus plura contrahere, tanto minus à nobis videbitur decessisse. Ego autem ab eo die quo Marchiam tuam à celsitudine tua exiui, vsque in præsentem, nihil scribere potui, propterea quod neque locum potui habere quietum, nec tempus opportunum. De laudibus vero sancti Ioseph nutritii Domini saluatoris quamprimum inchoabo tractatum, & reliqua per ordinem in schedula signata manu celsitudinis tuæ, quanto citius poterō iuxta ingenii vires adere curabo. Interea tua serenitas moram hanc patienter sufferat precor, quoniam miserante Domino Iesu, & vitam prolongante meam, omnia cum tempore à me recipies consummata quæ flagitas. Ad illud vero, quod tua celsitudo meum ad se in Marchiam denuo petit regressum ad festum Dominicæ resurrectionis vel pentecostes, nihil certi rescribere possum, propterea quod resignata priore abbacia & ista suscepra, iam me alterius dominio principis subieci. Ego enim quantum in me est facile poterō persuaderi, sumque & promptus & voluntarius iustis desideriis maiestatis tuæ in omnibus pro viribus obedire, sed duo sunt hæc vice quæ mei promptitudinem animi videntur impedire. Primum, quod in hæc nouellus abbacia tam cito tamque remote abire, ac foris diu remanere sine principis mei reuerendissimi consensu nullatenus possum: & consensus quem prior dedit Palatinus nihil hodie suffragetur, quoniam mutato principe necesse est & priuilegium mutari. Aliud quod obstare videtur quamuis non magnificatio, me tamen aliquantulum contristauit, quod ex ordine meo patres quidam in me scandalizantur, quod curias sequar principum, nescio quæ friuola & conficta garrientes, quasi pro rebus quibusdam prophanis docendis, & non pro Christianæ religionis honore diuinarumque scripturarum tradenda intelligentia ad tuam celsitudinem fuerim antea profectus. Credula in vitium turba suo contra innocentiam more bacchatur, & quoniam naturalium rerum non habet in cognitione principia, quicquid non intelligit, malis operationibus adscribit. Nemo capit ignarus, esse possibile quod miratur, & vim naturæ meritur vnusquisque pro sui capacitate intellectus, ac inde vt cæcus omnino decipitur. Sed nihil eorum cauillationes aduertit conscia mens recti, deridens potius imperitorum ignauiam, qui bonum despiciunt quod ex ignauia nunquam didicerunt. Tua tamen serenitas domino reuerendissimo scribat episcopo, & si vt veniam consenserit ille, satis vtri que fuerit consultum. Quanquam mihi videatur consultius, salua tuæ celsitudinis voluntate multis respectibus, quod meus ad Marchiam introitus vsque in annum millesimum quingentesimū differatur octauum, ne si tam cito abiero, rursus aliquid in me lingua æmulorum maledicæ leuitatis exspuat. Promissum Regis Danorum dilatatum intellexi & doleo. Vereor autem quod parum cum Suedis prosperabitur, & quanto magis conterere illos tentauerit, tanto se amplius euiscerabit. Deus enim excelsus dominatur super regnum hominum, sicuti scriptura dicit, & cuiusque voluerit dat illud. Omnipotens Deus principatum tuum in omni bonitate confirmare ac facere gloriosum dignetur, præbens tibi omne desiderium cordis tui, quod sine dubio facturus est, si corde perfecto in mandatis eius cum sancto David innocenter ambulaueris vt cœpisti. Quod nuncius tuæ serenitatis tardius reuertitur, causa est, quia opinione deceptus in Spanheim me requisit. Altissimus maiestatem tuam conseruet incolumem, cui me humilime recomendo. Ex monasterio meo præscripto Herbipoli 25. die mensis Nouembris. Anno

Christi M. D. VI.

IX. DO-